

УДК 330.332

*Коршунова О.П.,
здобувач кафедри обліку та аудиту
Академії муніципального управління МОН України*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ МІСТА СЕВАСТОПОЛЯ

Анотація. Розглянуто основні проблеми залучення інвестицій в регіон, відображені конкурентні переваги міста Севастополя, що сприяють його інвестиційної привабливості. Обґрунтовано основні напрями сучасної інвестиційної політики міста Севастополя, що сприяють сталому розвитку регіону.

Ключові слова: інвестиційна політика, регіон, стратегія розвитку, інвестиційна привабливість, сталий розвиток.

*Коршунова О.П.,
соискатель кафедры учета и аудита
Академии муниципального управления МОН Украины*

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ СОВРЕМЕННОЙ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ ГОРОДА СЕВАСТОПОЛЯ

Аннотация. Рассмотрены основные проблемы привлечения инвестиций в регион, отражены конкурентные преимущества города Севастополя, способствующие его инвестиционной привлекательности. Обоснованы основные направления современной инвестиционной политики города Севастополя, способствующие устойчивому развитию региона.

Ключевые слова: инвестиционная политика, регион, стратегия развития, инвестиционная привлекательность, устойчивое развитие.

*Korshunova A. P.,
Researcher Department of Accounting and Auditing
Academy of Municipal Management*

FEATURES OF FORMATION MODERN INVESTMENT POLICY OF SEVASTOPOL

Annotation. We reviewed the main problem of attracting investment to the region, reflected the competitive advantages of the city of Sevastopol, contributing to its attractiveness. The basic directions of modern investment policy of the city of Sevastopol, contributing to sustainable development in the region.

In recent years, the economy of the city of Sevastopol is characterized by deep structural deformation and significantly behind the developed economies of the world by

production capacity and the level of welfare. Most businesses are technologically backward, energy efficient, have a weak diversification of products and markets.

Occurrence of problems due to the imperfection of the state and regional investment policy, investment gaps in legislation, lack of investment market and its tools, and as a consequence of insufficient domestic and foreign investment.

The pace of development of the real sector of the economy of the city depends on the amount of domestic and foreign investment for the realization of investment projects of development of domestic high-tech manufacturing and high-tech export share growth as a result of the formation and implementation of effective productive investment policies to support science, technology and innovation and technological activities.

Thus, the actual problem is the development of an effective investment policy in the region.

The gradual formation of a promising investment policy in the region, creating adequately meets the requirements of the market economy structures of market institutions that would meet the needs of all business entities, is one of the most effective mechanisms for socio-economic transformation.

One of the conditions for sustainable development of the Sevastopol region, an increase in the rate of economic growth is to increase the validity of economic and organizational, legal and financial and credit decisions taken at the regional level and aimed at creating a promising investment policy in the region.

Sustainable economic development, revival of competitive industries, to fully use the potential of the region is impossible without investment capital.

To study the development and analysis of the problems of investment activity in the region must take into account not only the information data statistics, and tax services of the city of Sevastopol, the Commission on Securities and Stock Market Development, the State Property Fund in the city of Sevastopol, customs.

The effectiveness of the use of capital expenditure of the state budget is extremely low, due to the inappropriate allocation of budgetary resources, the lack of uniform principles of formation and functioning of public investment. In addition, the budget and investment processes are coordinated in time, the process of formation of investment projects requiring government support is not integrated into the overall budget process.

Unfavorable climate for business is one of the main factors that negatively affect the amount of income investments.

The effectiveness of investment policy is largely dependent on how at its formation into account macroeconomic and regional aspects, coordinated and strategically oriented to the achievement of the overall economic results of the interests of the center and regions.

The peculiarity of the formation of the investment policy of the region are specialized sectors of its economy, which determine the location of the region in the country, namely agribusiness, transportation, resort and tourist complex reaction.

Sevastopol can offer their resources as a possible object of investment from other regions. To implement this strategy, he should be able to create the conditions most conducive to increasing the investment attractiveness.

Thus, Sevastopol today has all the necessary prerequisites for a significant increase in foreign capital inflows. The region is attractive for investors. A quantitative investment growth, their direction in various areas of management depends on a consistent investment policy. An important factor in the formation of a favorable investment climate developed region of the mechanism of investment projects.

Keywords: investment policy, region, development strategy, investment attractiveness, sustainable development.

Постановка проблеми. За останні роки в економіці міста Севастополя спостерігаються глибока структурна деформація і значне відставання від економіки розвинених країн світу по продуктивності виробництва та рівнем добробуту населення. Більшість підприємств залишаються технологічно відсталими, енергоємними, мають слабку диверсифікацію продуктів і ринків.

Основними причинами виникнення проблеми низької інвестиційної активності є:

- несприятливі умови для інвестування, зокрема, недосконале законодавство з питань захисту права власності, адміністрування податків, отримання у власність земельних ділянок, здійснення підприємницької діяльності та здійснення контролю за нею;

- недостатній рівень державної підтримки інвестиційної діяльності, нерозвинена на належному рівні система підготовки інвестиційних програм і проектів для надання державних інвестицій;

- нерозвиненість інвестиційного ринку та інфраструктури;

- відсутність дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інвестуванні.

Виникнення проблем пов'язано з недосконалістю державної та регіональної інвестиційної політики, прогалинами в інвестиційному законодавстві, відсутністю інвестиційного ринку та його інструментів і як наслідок недостатнім обсягом внутрішніх і зовнішніх інвестицій. Темпи розвитку реального сектора економіки міста залежать від обсягу внутрішніх і зовнішніх інвестицій для реалізації інвестиційних проектів розвитку вітчизняного високотехнологічного виробництва і зростання частки високотехнологічного експорту в результаті формування і реалізації ефективної результативної інвестиційної політики, спрямованої на підтримку науково-технічної та інноваційно-технологічної діяльності [2].

Таким чином, є актуальною проблема розробки ефективної інвестиційної політики регіону.

Огляд останніх публікацій. Дослідження проблем інвестування економіки завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що в сучасних економічних умовах, які характеризуються загостренням конкурентної боротьби, все більшого значення набуває процес інвестиційної діяльності, який забезпечує підвищення конкурентоспроможності окремих регіонів так і всієї економіки в цілому. В даний час вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу зі економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, забезпечення технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях [4].

Поетапне формування перспективної інвестиційної політики в регіоні, створення адекватно відповідає вимогам ринкової економіки структури ринкових інститутів, яка б відповідала потребам всіх суб'єктів господарювання, є одним з найбільш дієвих механізмів соціально-економічних перетворень [6].

Однією з умов сталого розвитку Севастопольського регіону, збільшення темпів економічного зростання є підвищення обґрунтованості економіко-організаційних, нормативно-правових та фінансово-кредитних рішень, прийнятих на регіональному рівні і спрямованих на формування перспективної інвестиційної політики в регіоні.

Метою статті є аналіз вивчення основних проблем залучення інвестицій в регіон, формування та реалізації інвестиційної політики міста Севастополя на сучасному етапі, аналіз проблем інвестиційної діяльності як невід'ємної частини сталого розвитку регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі проблеми пов'язані з формуванням і реалізацією регіональної інвестиційної політики вкрай актуальні, адже успіх інвестиційної політики держави безпосередньо залежить від її успішної реалізації в регіонах.

Говорячи про проблематику формування та реалізації інвестиційної політики в Севастополі, необхідно розглянути основні аспекти інвестиційної політики в цілому [1].

Інвестиції відіграють найважливішу роль у розвитку економіки держави та її регіонів зокрема. Будучи ключовою деталлю розвитку економіки відповідно до постулатами кейнсіанства, саме інвестиції виступають найважливішим фактором для підтримки і нарощування економічного потенціалу, позитивно впливає на діяльність підприємств, рівень валового національного продукту і валового регіонального продукту, а також конкурентоспроможність як регіону, так і держави [4].

Сталий розвиток економіки, відродження конкурентоспроможних виробництв, повноцінне використання потенціалу регіону неможливо без інвестиційних капіталовкладень.

Для вивчення розвитку та аналізу проблем інвестиційної діяльності в регіоні необхідно враховувати інформаційні дані не тільки статистики, але і податкової служби м. Севастополя, комісії з цінних паперів та розвитку фондового ринку, фонду держмайна в м. Севастополі, митниці.

Ефективність використання капітальних видатків державного бюджету вкрай низька, що пов'язано з нераціональним розподілом бюджетних коштів, відсутністю єдиних принципів формування і функціонування системи державних інвестицій. Крім того, бюджетний та інвестиційний процеси не скоординовані у часі, процес формування інвестиційних проектів, які потребують державної підтримки, не інтегрований в загальний бюджетний процес.

Несприятливий клімат для бізнесу є одним з основних факторів, які негативно впливають на обсяг надходження інвестицій.

На сьогоднішній день існує ряд причин, які перешкоджають розвитку економічного потенціалу Севастополя, серед них можна виділити наступні:

- низька конкурентоспроможність і економічна ефективність промислового виробництва, обумовлена високим рівнем зносу основних фондів, використанням морально застарілих технологій, високим рівнем матеріало- і енергоємності;

- незадовільний технічний стан інженерних, транспортних та магістральних електричних мереж (об'єктів тепло-, водопостачання і водовідведення, автомобільних доріг, морських портів та ін.);

- неефективне використання наявного природно-ресурсного потенціалу (рекреаційного, біокліматичного, енергетичного - насамперед, нетрадиційних джерел відновлюваної енергії: вітрової, сонячної, та ін.);

- відсутність ефективної, відповідної вимогам часу, інноваційної та інвестиційної інфраструктури, що ускладнює впровадження нових технологій та отримання переваг перед іншими регіонами країни на ринку міжнародних та внутрішніх інвестицій [1].

У той же час регіон має ряд конкурентних переваг, що підвищують його інвестиційну привабливість:

- 1) вигідне географічне положення міста;

- 2) м'які природно-кліматичні умови (300 сонячних днів у році);

- 3) найбільший незамерзаючий морський торговельний і рибний порт Північного Причорномор'я. В межах адміністративної території міста розташовано 24 бухти, які обладнані 287 причалами. Довжина причальної інфраструктури високого технічного рівня становить понад 30 км;

- 4) багаті природні ресурси (в т.ч. земельні та водні площі);

- 5) історично сформований бренд. Севастополь - перехрестя історичних шляхів багатьох народів, культур і цивілізацій. На території міста знаходяться більше 2 тис. Археологічних, історичних, культурно-мистецьких та природних пам'яток;

- 6) високий рівень освіченості населення. На території міста розташовано 31 вищий навчальний заклад, в яких по 130 спеціальностями навчаються понад 30 тис. студентів з усього Криму;

- 7) наявність потенціалу для розвитку різних напрямків туризму. Щорічно місто відвідує понад півмільйона туристів;

- 8) розвитку транспортна інфраструктура;

- 9) традиційний промисловий потенціал. Севастополь - великий промисловий центр Криму. У місті зосереджена велика кількість рибодобувних і рибопереробних підприємств. Місто має розвинуті судноремонтну, будівельну та радіоелектронну галузі промисловості,

приймаючи замовлення на вироблену продукцію по всьому Причорноморському регіону;

10) високий науково-дослідний потенціал;

11) розвинений морегосподарський комплекс.

Варто також відзначити економічний потенціал міста. У Севастополі розташовано близько 1400 промислових підприємств. У структурі реалізації промислової продукції переважають такі види економічної діяльності, як виробництво харчових продуктів, машинобудування, металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів.

Севастополь експортує свої товари в 78 країн світу. Обсяг експорту товарів м. Севастополя станом на 01.01.2014 склав 2044,8 млн.руб. (рис. 1), імпорт склав 3380,7 млн.руб. (рис. 2) [5].

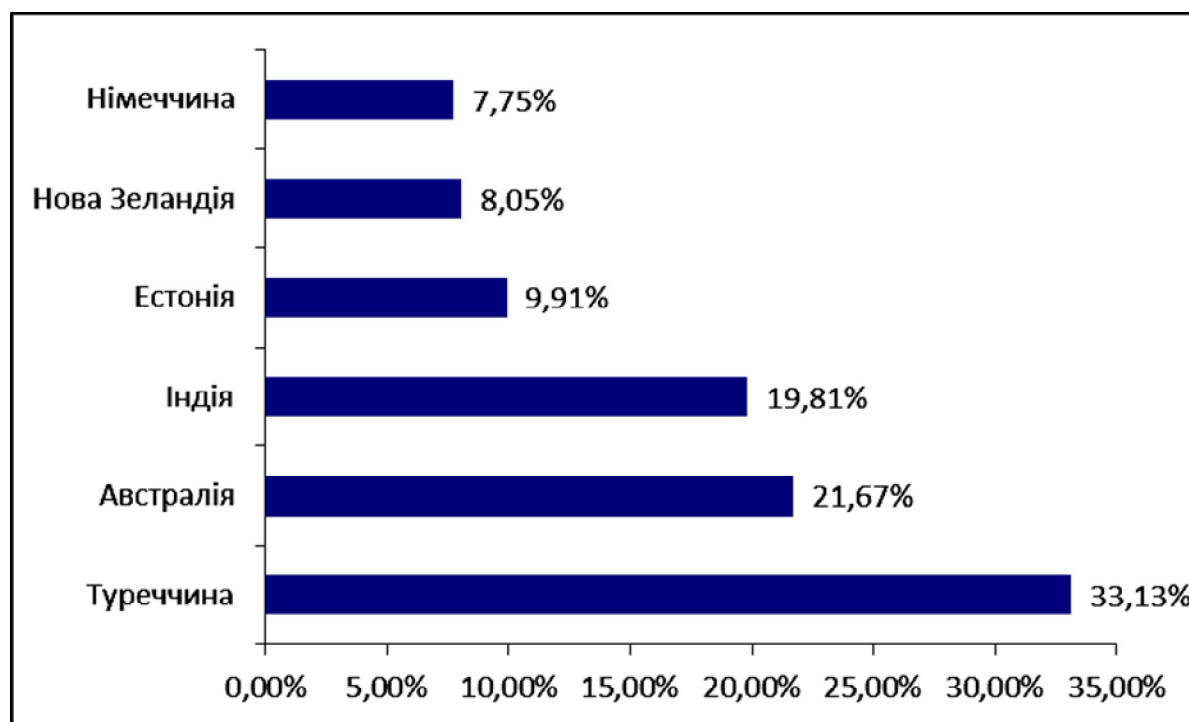

Рис. 1. Основні партнери в експорті товарів.

Основний керівний документ, що визначає пріоритети реалізації інвестиційної політики міста Севастополя - Федеральна цільова програма «Соціально-економічний розвиток Республіки Крим та Севастополя» (далі - Програма).

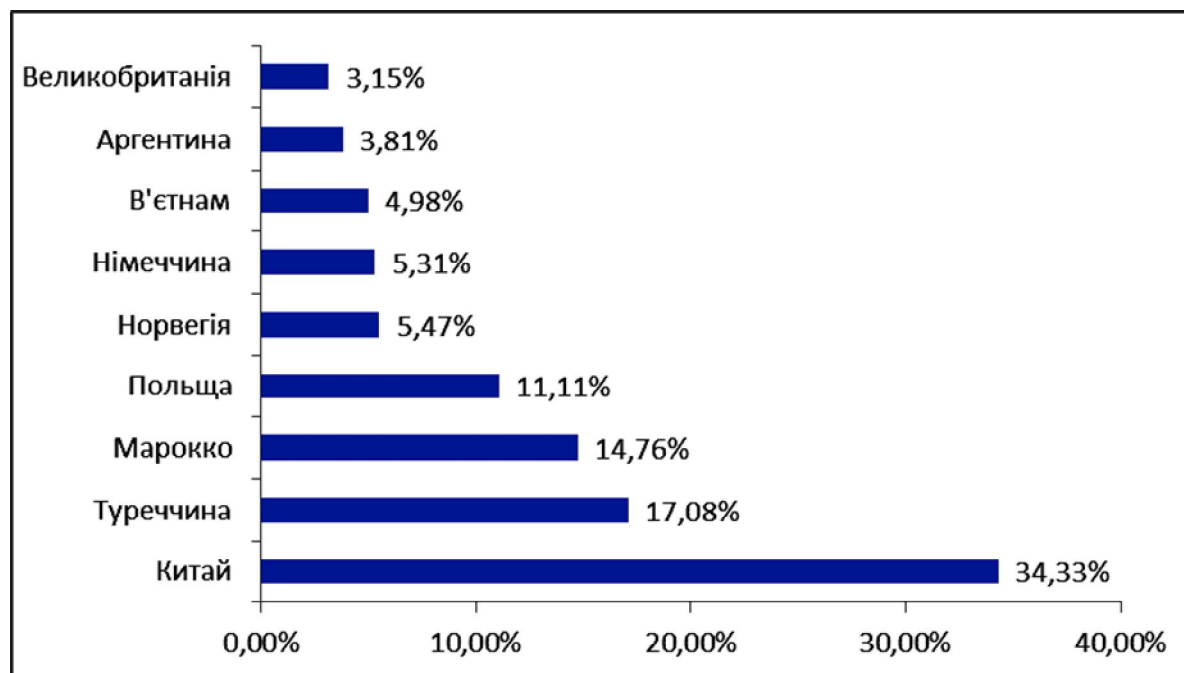

Рис. 2. Основні партнери в імпорті товарів.

Згідно з Програмою інвестиційний розвиток міста Севастополя прогнозується за кількома векторами: розвиток промислового комплексу і портового господарства, обслуговування потреб Міністерства оборони (судноремонт, кластер наукового приладобудування, мікроелектроніка), екологічне оздоровлення, забезпечення міста питною водою, розвиток житлово-комунального господарства та транспортної інфраструктури, туризму, енергозбереження, упорядкування містобудівної та земельної документації, розвиток гуманітарної та соціально-культурної сфери, розвиток сільського господарства.

Висновки. Ефективність інвестиційної політики держави багато в чому залежить від того, наскільки при її формуванні враховані макроекономічний та регіональні аспекти, узгоджені і стратегічно зорієнтовані на досягнення загальних економічних результатів інтереси центру і регіонів [3].

Загальний обсяг фінансування Програми по місту Севастополю за рахунок коштів федерального бюджету до 2020 року складе 42 млрд. руб. Пріоритетними та першочерговими напрямками, такими, що підлягають фінансуванню в рамках Програми, є будівництво та реконструкція об'єктів житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, освіти, створення індустріального парку, реконструкція аеропорту «Севастополь», будівництво та модернізація доріг, оновлення громадського транспорту, розвиток туристичної галузі, гармонізація міжнародних відносин.

На сьогоднішній день до найважливішим стратегічним завданням інвестиційної політики міста Севастополя можна віднести:

- 1) реконструювання та вдосконалення інструментів інвестиційної привабливості;
- 2) інвестування в пріоритетні і стратегічно значущі галузі регіональної економіки;
- 3) інвестування, спрямоване на розвиток людських ресурсів, поліпшення середовища проживання населення;
- 4) підвищення ефективності державної підтримки суб'єктів підприємницької та інвестиційної діяльності в межах пріоритетів інвестиційної політики регіону;
- 5) розвиток міжнародного та міжрегіонального співробітництва;
- 6) знищення адміністративних блоків, що обмежують інтенсивний розвиток підприємництва та інвестування на території регіону;
- 7) створення привабливого іміджу краю, як регіону сприятливого для інвестицій;
- 8) більш лояльне ставлення до суб'єктів інвестиційної та підприємницької діяльності з боку органів влади [1].

Особливістю формування інвестиційної політики регіону є спеціалізовані сектори його економіки, які визначають місце регіону в країні, а саме: агропромисловий, транспортний, курортно-реакційний і туристичний комплекси.

Севастополь може запропонувати свої ресурси як можливий об'єкт інвестування з боку інших регіонів. Для здійснення цієї стратегії він повинні мати можливість створювати умови, в максимальному ступені сприяють підвищенню інвестиційної привабливості.

Таким чином, у Севастополя сьогодні є всі необхідні передумови для значного зростання припливу іноземного капіталу. Регіон є інвестиційно привабливим. А кількісне зростання інвестицій, їх напрямок в різні сфери господарювання залежать від послідовної інвестиційної політики держави. Важливим моментом у формуванні сприятливого інвестиційного клімату є розроблюваний регіоном механізм роботи над інвестиційними проектами.

Використані джерела інформації:

1. Постанова Уряду Російської Федерації від 11.08.2014 № 790 «Про затвердження федеральної цільової програми «Соціально-економічний розвиток Республіки Крим та м. Севастополя до 2020 року»».
2. Рішення Севастопольської міської Ради від 18 січня 2011 року № 153 «Програма розвитку інвестиційної діяльності в Севастополі на 2011 - 2013 роки».
3. Игонина Л.Л. Інвестиції: Учеб. посібник [Текст] / Л.Л. Игонина; Під ред. В.А. Слепова. - М.: МАУП, 2012. - 480 с.

4. Райзберг Б.А. Сучасний економічний словник [Текст] / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозівський, Є.Б. Стародубцева. - 5-е изд., Перераб. і доп. М.: ИНФРА-М, 2007. - 495 с.
5. Територіальний орган Федеральної служби державної статистики по м. Севастополю: (статистичні дані) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sevstat.sevinfo.com.ua>.
6. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: Навчальний посібник [Текст] / Н.В. Фоменко - К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

References :

1. Resolution of the Government of the Russian Federation dated 11.08.2014 № 790 «On the approval of the federal target program «Socio-economic development of the Republic of Crimea and the city Sevastopol until 2020»».
2. The decision of the Sevastopol City Council on January 18, 2011 № 153 «Program of development of investment activity in Sevastopol in 2011 – 2013».
3. Igonina L.L. Investments: Proc. Manual [Text] / L.L. Igonina; Ed. V.A. Slepova. - M.: Jurist, 2012. - 480 p.
4. Rayzberh B.A. Modern Dictionary of Economics. [Text] / B.A. Rayzberh, L.SH. Lozovskoy, E.B. Starodubtseva. - 5th ed., Rev. and add. M.: INFRA-M, 2007. - 495 p.
5. Territorial body of the Federal State Statistics Service in Sevastopol.: (Statistics) [electronic resource]. - Mode of access: <http://www.sevstat.sevinfo.com.ua>.
6. Fomenko N.V. Recreational Resources and balneology: Manual [Text] / N.V. Fomenko - K.: Center textbooks, 2007. - 312 p.

Рецензент: Кондрашихін А. Б., д. е. н., професор.